

Obwieszczenie nr 2/2025
Dyrektora Centralnego Ośrodka Badania Odmian Roślin Uprawnych
z dnia 26 sierpnia 2025 r.

w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu
Zarządzenia Dyrektora Centralnego Ośrodka Badania Odmian Roślin Uprawnych
w sprawie Porejestrowego doświadczalnictwa odmianowego

Ogłasza się w załączniku do niniejszego obwieszczenia jednolity tekst Zarządzenia nr 3/2019 Dyrektora Centralnego Ośrodka Badania Odmian Roślin Uprawnych w Słupi Wielkiej z dnia 31 stycznia 2019 r. w sprawie Porejestrowego doświadczalnictwa odmianowego z uwzględnieniem zmian wprowadzonych:

1. Zarządzeniem nr 8/2020 Dyrektora Centralnego Ośrodka Badania Odmian Roślin Uprawnych z dnia 20 marca 2020 r.,
2. Zarządzeniem nr 24/2022 Dyrektora Centralnego Ośrodka Badania Odmian Roślin Uprawnych z dnia 19 lipca 2022 r.,
3. Zarządzeniem nr 29/2022 Dyrektora Centralnego Ośrodka Badania Odmian Roślin Uprawnych z dnia 19 sierpnia 2022 r.,
4. Zarządzeniem nr 45/2025 Dyrektora Centralnego Ośrodka Badania Odmian Roślin Uprawnych z dnia 29 lipca 2025 r.

DYREKTOR

prof. dr hab. Henryk Bujak

**Zarządzenie nr 3/2019
z dnia 31 stycznia 2019 roku
Dyrektora Centralnego Ośrodka Badania Odmian Roślin Uprawnych w Słupi Wielkiej
w sprawie Porejestrowego doświadczalnictwa odmianowego**

W celu uregulowania zasad organizacji, realizacji oraz finansowania Porejestrowego doświadczalnictwa odmianowego zarządzam co następuje:

Rozdział 1
Ustalenia ogólne

§ 1

Użyte w niniejszym Zarządzeniu określenia oznaczają:

- 1) PDO – Porejestrowe doświadczalnictwo odmianowe - system stałych lub okresowych badań wartości gospodarczej odmian gatunków roślin uprawnych o dużym znaczeniu gospodarczym, wpisanych do Krajowego rejestru oraz znajdujących się we wspólnotowym katalogu odmian, realizowany na podstawie art. 27 ustawy z dnia 9 listopada 2012 r. o nasiennictwie (*Dz.U. z 2021 r. poz. 129*);
- 2) COBORU – Centralny Ośrodek Badania Odmian Roślin Uprawnych w Słupi Wielkiej, funkcjonujący jako agencja wykonawcza na mocy ustawy z dnia 25 listopada 2010 r. o Centralnym Ośrodku Badania Odmian Roślin Uprawnych (*Dz.U. z 2017 r. poz. 2109*) - jednostka ustawowo odpowiedzialna za prowadzenie PDO we współpracy z samorządami województw i izbami rolniczymi oraz innymi zainteresowanymi podmiotami;
- 3) Centrala COBORU – jednostka organizacyjna COBORU, siedziba agencji wykonawczej w Słupi Wielkiej;
- 4) SDOO – Stacja Doświadczana Oceny Odmian – oddział terenowy COBORU - wydzielona na poziomie województwa jednostka organizacyjna COBORU, utworzona do prowadzenia badań i doświadczeń, koordynacji Porejestrowego doświadczalnictwa odmianowego, prowadzenia usługowej działalności doświadczalnej oraz działalności rolniczej;
- 5) ZDOO – Zakład Doświadczalny Oceny Odmian – część SDOO, położona w innej miejscowości niż siedziba SDOO, utworzona do prowadzenia badań i doświadczeń, w tym PDO, prowadzenia usługowej działalności doświadczalnej oraz działalności rolniczej;
- 6) inny podmiot doświadczalny – jednostka niezwiązana organizacyjnie z COBORU, przygotowana pod względem kadrowym i merytorycznym oraz wyposażenia technicznego do prowadzenia badań i doświadczeń, w tym również PDO;
- 7) inspektor COBORU – pracownik terenowy COBORU sprawujący nadzór nad działalnością badawczo-doświadczalną w SDOO, ZDOO oraz innych podmiotach doświadczalnych prowadzących doświadczenia PDO;

- 8) Krajowy Zespół PDO – Krajowy Zespół Koordynacyjny Porejestrowego Doświadczalnictwa Odmianowego – organ opiniodawczo-doradczy Dyrektora COBORU w sprawach realizacji PDO;
- 9) WZ PDO – Wojewódzki Zespół Porejestrowego Doświadczalnictwa Odmianowego – organ opiniodawczo-doradczy Dyrektora COBORU i Dyrektora SDOO w sprawach realizacji PDO w województwie;
- 10) doświadczenie PDO – doświadczenie odmianowe proste lub czynnikowe, z odmianami roślin uprawnych wpisanych do Krajowego rejestru lub znajdujących się we Wspólnotowym katalogu odmian roślin rolniczych lub Wspólnotowym katalogu odmian roślin warzywnych lub innych oficjalnych wykazach odmian;
- 11) zleceniodawca – jednostka organizacyjna (w tym samorządowa) lub osoba fizyczna partycypująca w finansowaniu doświadczeń z zakresu PDO;
- 12) zleceniobiorca – inny podmiot doświadczalny, któremu Centrala COBORU lub SDOO zleciły wykonanie doświadczeń z zakresu PDO;
- 13) umowa – umowa cywilno-prawna o świadczeniu usług doświadczalnych w ramach PDO:
 - a) zawarta pomiędzy COBORU (przez Dyrektora COBORU), a zleceniodawcą,
 - b) zawarta pomiędzy COBORU (przez Dyrektora COBORU), a zleceniobiorcą,
 - c) zawarta pomiędzy SDOO (przez Dyrektora SDOO), a zleceniodawcą (np. zarząd województwa),
 - d) zawarta pomiędzy SDOO (przez Dyrektora COBORU lub SDOO), a zleceniobiorcą (spoza COBORU);
- 14) zlecenie – dokument wewnętrzny COBORU, na podstawie którego Centrala COBORU zleca SDOO wykonanie doświadczeń lub badań z zakresu PDO, finansowanych z dotacji celowej lub środków z umów zawartych centralnie przez Dyrektora COBORU;
- 15) Użyte w zarządzeniu skróty komórek organizacyjnych Centrali COBORU oznaczają:

N	- Zastępca dyrektora ds. badawczo-doświadczalnych,
T	- Zastępca dyrektora ds. administracyjno-ekonomicznych,
G	- Zastępca dyrektora ds. finansowych - Główny księgowy,
Biuro DR	- Biuro Organizacyjno-Prawne,
Biuro DZ	- Biuro Planowania Badań i Współpracy,
Zakład NI	- Zakład Badania i Oceny Odrębności, Wyrównania i Trwałości Odmian,
Zakład NR	- Zakład Badania i Oceny Wartości Gospodarczej Odmian.

Rozdział 2

Struktura organizacyjna

§ 2

1. Porejestrowym doświadczalnictwem odmianowym bezpośrednio kieruje, jako krajowy koordynator PDO - Dyrektor COBORU, w tym ostatecznie rozstrzyga wszelkie rozbieżności, mogące się pojawić w trakcie planowania, organizacji i realizacji PDO.

2. Za planowanie, organizację i realizację PDO odpowiadają:
 - 1) na szczeblu centralnym – Dyrektor COBORU, we współpracy z N, NR, NI, DZ;
 - 2) w województwach – dyrektorzy SDOO.

§ 3

1. Wyznaczony pracownik merytoryczny DZ odpowiada za przygotowania planu badań i doświadczeń realizowanych w ramach PDO ze środków dotacji celowej oraz jego rozliczenie, zgodnie z zasadami określonymi w odrębnym zarządzeniu Dyrektora COBORU.
2. Wyznaczony pracownik merytoryczny DZ odpowiada za:
 - 1) koordynację współpracy dotyczącej PDO pomiędzy Centralą COBORU a SDOO i innymi podmiotami, w tym w szczególności w zakresie:
 - a) ustalania planów badań i doświadczeń PDO, finansowanych ze środków innych niż dotacja celowa,
 - b) ustalania doborów odmian do poszczególnych serii doświadczeń PDO,
 - c) ustalania zapotrzebowania na materiał siewny do doświadczeń PDO,
 - d) kontroli realizacji planów badań i doświadczeń PDO,
 - e) kontroli opracowywania i publikowania wyników badań i doświadczeń PDO,
 - f) prawidłowości ustalania list odmian zalecanych do uprawy na obszarze województw,
 - 2) przygotowanie umów ze zlecniodawcami i zleceńbiorcami na szczeblu centralnym, a także za prawidłowość i terminowość realizacji powyższych umów oraz końcowe ich rozliczenie.
3. Zakłady NR (rośliny rolnicze) i NI (rośliny ogrodnicze) odpowiadają za opracowanie metodyk badań i doświadczeń PDO, ustalenie ostatecznych doborów odmian do wszystkich doświadczeń PDO, zamówienie materiału siewnego do badań, kontrolę realizacji doświadczeń w trakcie sezonu wegetacyjnego oraz analizę i opracowanie wyników przeprowadzanych badań na szczeblu centralnym, a także publikowanie i upowszechnianie wiedzy o wartości gospodarczej badanych odmian.

Rozdział 3

Koordynacja PDO na poziomie województw

§ 4

Podstawowe obowiązki i uprawnienia dyrektorów SDOO określa odrębne zarządzenie Dyrektora COBORU w sprawie regulaminu organizacyjnego Centralnego Ośrodka Badania Odmian Roślin Uprawnych. W ramach zadań związanych z koordynacją PDO w województwie Dyrektor SDOO, w szczególności:

- 1) współpracuje z Centralą COBORU w zakresie organizacyjnym, merytorycznym i finansowym dotyczącym realizacji PDO na terenie województwa;
- 2) współpracuje z Samorządem Województwa i Izłą Rolniczą w sprawie powołania, ustalenia zakresu zadań i trybu działania WZ PDO, będącego organem opiniodawczo-doradczym Dyrektora COBORU i Dyrektora SDOO na terenie województwa;

- 3) współpracuje z Samorządem Województwa i Izbą Rolniczą oraz innymi jednostkami i organizacjami w województwie, w sprawie realizacji programu PDO na terenie województwa, a zwłaszcza w zakresie:
 - a) prowadzenia badań i doświadczeń PDO,
 - b) pozyskiwania środków finansowych na działalność doświadczalną i upowszechnieniową PDO,
 - c) organizacji szkoleń, pokazów, dni otwartych drzwi i dni pola dla użytkowników odmian,
 - d) publikowania wyników badań i doświadczeń PDO oraz ich upowszechniania,
- 4) przygotowuje, w porozumieniu z WZ PDO, plan badań i doświadczeń PDO na dany sezon doświadczalny, obejmujący: wykaz badanych gatunków i odmian, lokalizację doświadczeń oraz planowane źródła ich sfinansowania - do 5 lutego (rośliny jare) i 15 lipca (rośliny ozime);
- 5) zawiera umowy, porozumienia i dokonuje innych uzgodnień lokalnych dotyczących realizacji programu PDO ze zlecającymi oraz wykonawcami doświadczeń (inne podmioty doświadczalne), zgodnie z uregulowaniami obowiązującymi w COBORU;
- 6) zleca i nadzoruje prowadzenie badań i doświadczeń PDO w SDOO i podległych mu ZDOO;
- 7) współpracuje z właściwym terytorialnie inspektorem COBORU w zakresie: planowania badań, prowadzenia kontroli ich realizacji, opracowywania wyników, tworzenia list odmian zalecanych do uprawy na obszarze województwa, organizacji szkoleń oraz posiedzeń WZ PDO;
- 8) bierze udział w kontroli doświadczeń PDO na terenie województwa (przynajmniej jeden raz w roku);
- 9) rozlicza wykonanie badań i doświadczeń PDO pod względem merytorycznym i finansowym;
- 10) organizuje i nadzoruje opracowywanie wyników badań i doświadczeń PDO w województwie zgodnie z zasadami, metodami i wzorami dokumentowania zalecanymi przez Centralę COBORU;
- 11) organizuje szkolenia dla specjalistów prowadzących badania i doświadczenia PDO oraz opracowujących wyniki doświadczeń PDO na terenie województwa;
- 12) upowszechnia wyniki badań PDO na terenie województwa;
- 13) odpowiada za obsługę administracyjną oraz właściwy przebieg posiedzeń WZ PDO, w tym:
 - a) nadzoruje przygotowanie materiałów niezbędnych do właściwego przebiegu posiedzeń,
 - b) przedkłada do zaopiniowania członkom WZ PDO plany i sprawozdania dotyczące realizacji PDO w województwie oraz propozycje list odmian zalecanych do uprawy na obszarze województwa;
- 14) tworzy listy odmian zalecanych do uprawy na obszarze województwa, po zaopiniowaniu ich przez członków WZ PDO oraz je upowszechnia;

- 15) wykonuje inne zadania związane z PDO określone przez Dyrektora COBORU.

Rozdział 4

Krajowy Zespół Koordynacyjny Porejestrowego Doświadczalnictwa Odmianowego

§ 5

1. Organem opiniodawczym i doradczym Dyrektora COBORU w sprawach dotyczących Porejestrowego doświadczalnictwa odmianowego jest Krajowy Zespół Koordynacyjny Porejestrowego Doświadczalnictwa Odmianowego, zwany dalej Krajowym Zespołem PDO.
2. Do zadań Krajowego Zespołu PDO należy, w szczególności opiniowanie:
 - 1) trybu i zasad prowadzenia Porejestrowego doświadczalnictwa odmianowego;
 - 2) sposobu opracowywania wyników badań i doświadczeń;
 - 3) trybu i zasad tworzenia list odmian zalecanych do uprawy na terenie województw.

§ 6

1. Członków Krajowego Zespołu PDO powołuje i odwołuje Dyrektor COBORU, na mocy § 4 pkt. 3 statutu COBORU, stanowiącego załącznik do rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 21 grudnia 2010 r. w sprawie nadania statutu Centralnemu Ośrodkowi Badania Odmian Roślin Uprawnych (Dz.U. z 2021 poz. 1024).
2. Członkostwo w Krajowym Zespole PDO wygasa automatycznie:
 - 1) w przypadku pisemnej rezygnacji z funkcji członka Krajowego Zespołu PDO,
 - 2) nieusprawiedliwionej nieobecności członka w dwóch kolejnych posiedzeniach tego Zespołu.
- 2a. Odwołanie członkostwa w Krajowym Zespole PDO może nastąpić w przypadku zmiany miejsca i charakteru pracy, w tym zwłaszcza pracowników reprezentujących COBORU.
3. Kadencja Krajowego Zespołu PDO trwa pięć lat.
4. Liczba członków Krajowego Zespołu PDO nie może przekraczać 30 osób.
5. Krajowy Zespół PDO tworzą przedstawiciele: wojewódzkich zespołów PDO, centralnych związków i organizacji rolniczych, nauki rolniczej (uczelnie rolnicze, instytuty badawcze), rolniczych służb doradczych, hodowców i in.
6. Krajowy Zespół PDO działa w trybie i na zasadach określonych w niniejszym zarządzeniu.
- 6a Członkowie Krajowego Zespołu PDO podczas pierwszego posiedzenia tego gremium dokonują wyboru spośród własnego grona przewodniczącego i trzech jego zastępców.
7. Członkostwo w Krajowym Zespole PDO ma charakter honorowy i społeczny.

§ 7

1. Krajowy Zespół PDO odbywa co najmniej jedno posiedzenie w roku.
2. Posiedzenia Krajowego Zespołu PDO zwołuje jego przewodniczący z własnej inicjatywy lub na wniosek Dyrektora COBORU lub Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi lub 1/3 członków Krajowego Zespołu PDO.

3. Termin i porządek dzienny posiedzenia Krajowego Zespołu PDO określa Dyrektor COBORU w porozumieniu z przewodniczącym Krajowego Zespołu PDO.
4. O posiedzeniu Krajowego Zespołu PDO zawiadamia Dyrektor COBORU podając miejsce, termin i proponowany porządek obrad.
5. Zawiadomienie o posiedzeniu wraz z innymi materiałami powinny być doręczone członkom Krajowego Zespołu PDO co najmniej dziesięć dni przed zaplanowanym terminem posiedzenia.

§ 8

1. Posiedzenia Krajowego Zespołu PDO prowadzi przewodniczący, a w razie jego nieobecności jeden z jego zastępców.
2. Najistotniejsze kwestie dotyczące realizacji programu PDO, w tym zalecenia na przyszłość, podejmowane są w postaci uchwał i/lub wniosków.
3. Do prawomocności uchwał i/lub wniosków Krajowego Zespołu PDO wymagana jest obecność przewodniczącego Krajowego Zespołu PDO lub jednego z jego zastępców oraz co najmniej połowy członków Krajowego Zespołu PDO.
4. Uchwały i/lub wnioski Krajowego Zespołu PDO podejmowane są zwykłą większością głosów. W razie równej liczby głosów rozstrzyga wynik głosowania przez prowadzącego obrady przewodniczącego Krajowego Zespołu PDO lub jego zastępcę.
5. Z posiedzenia Krajowego Zespołu PDO sporządzany jest protokół, który podpisuje prowadzący obrady przewodniczący Krajowego Zespołu PDO lub jego zastępca.

§ 9

1. W posiedzeniach Krajowego Zespołu PDO biorą również udział:
 - 1) Dyrektor COBORU, jego zastępcy oraz pracownicy Centrali COBORU związani bezpośrednio z realizacją PDO;
 - 2) dyrektorzy SDOO i ich zastępcy odpowiadający za koordynację PDO w województwie;
 - 3) przewodniczący WZ PDO.
2. Na posiedzenia Krajowego Zespołu PDO mogą być również zapraszani:
 - 1) przedstawiciele władz lokalnych z terenu województwa, na terenie którego odbywa się posiedzenie,
 - 2) członkowie Wojewódzkiego Zespołu PDO, z terenu województwa na terenie którego odbywa się posiedzenie,
 - 3) przedstawiciele innych jednostek i organizacji współpracujących z COBORU, zainteresowani wdrażaniem postępu odmianowego do rolnictwa.

§ 10

1. Sekretarzem Krajowego Zespołu PDO jest wyznaczony pracownik merytoryczny DZ.
2. Do obowiązków sekretarza należy przygotowywanie materiałów na posiedzenia Krajowego Zespołu PDO, czuwanie nad realizacją jego uchwał i/lub wniosków oraz sporządzenie protokołu posiedzenia Krajowego Zespołu PDO.

3. Sekretarz Krajowego Zespołu PDO przekazuje członkom Krajowego Zespołu PDO wydawnictwa, dokumenty i materiały COBORU dotyczące problematyki odmianowej.

Rozdział 5

Wojewódzkie Zespoły Porejestrowego Doświadczalnictwa Odmianowego

§ 11

1. Organem opiniotawczo-doradczym Dyrektora COBORU i Dyrektora SDOO w sprawach realizacji PDO w danym województwie jest Wojewódzki Zespół Porejestrowego Doświadczalnictwa Odmianowego, zwany dalej WZ PDO, którego członków powołuje Dyrektor COBORU, w porozumieniu z Marszałkiem Województwa i Prezesem Izby Rolniczej, na wniosek Dyrektora SDOO.
2. WZ PDO tworzy się na mocy § 4 pkt. 3 statutu COBORU stanowiącego załącznik do rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 21 grudnia 2010 r. w sprawie nadania statutu Centralnemu Ośrodkowi Badania Odmian Roślin Uprawnych.

§ 12

Do zadań WZ PDO należy w szczególności:

- 1) proponowanie kierunków rozwoju PDO w województwie w zakresie działalności organizacyjnej, doświadczalnej, publikatorskiej, szkoleniowej i upowszechnieniowej, uwzględniających zasady ustalone przez Dyrektora COBORU i przez Krajowy Zespół PDO;
- 2) podejmowanie działań informacyjnych o realizowanym w województwie programie PDO;
- 3) współudział w tworzeniu oraz zatwierdzanie wojewódzkiego planu badań i doświadczeń PDO na dany rok oraz jego aktualizacji. Plan obejmuje gatunki, w których badania będą prowadzone, rodzaj badań i doświadczeń, ich lokalizację, liczbę badanych odmian oraz planowane źródła ich sfinansowania;
- 4) ustalanie doborów odmian do doświadczeń PDO realizowanych na terenie województwa, a wynikających z wojewódzkich planów doświadczeń PDO;
- 5) wnioskowanie do Centrali COBORU o dokonanie zmian w metodykach badań;
- 6) pomoc Dyrektorowi SDOO w realizacji programu PDO, w tym również w pozyskiwaniu środków finansowych na jego realizację;
- 7) ustalanie zasad opracowywania i upowszechniania wyników badań i doświadczeń PDO;
- 8) opiniowanie propozycji Dyrektora SDOO dotyczących tworzenia list odmian zalecanych do uprawy na obszarze województwa, zgodnie z przyjętym trybem i zasadami ustalonymi przez Krajowy Zespół PDO;
- 9) opiniowanie i zatwierdzanie corocznych sprawozdań Dyrektora SDOO z realizacji programu PDO w województwie.

§ 13

1. Kadencja WZ PDO trwa pięć lat.

2. Liczba członków WZ PDO nie powinna przekraczać 40 osób.
3. WZ PDO tworzą przedstawiciele następujących jednostek i organizacji działających na terenie województwa:
 - 1) Urzędu Marszałkowskiego;
 - 2) Izby Rolniczej;
 - 3) SDOO i podległych jej ZDOO;
 - 4) Wojewódzkiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego;
 - 5) Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Roślin i Nasiennictwa;
 - 6) oraz w miarę możliwości również:
 - a) samorządów terytorialnych, innych niż wymieniony w ppkt 1.,
 - b) Urzędu Wojewódzkiego,
 - c) jednostek naukowych (uczelnie rolnicze, instytuty badawcze i inne),
 - d) jednostek hodowlanych i nasiennych,
 - e) regionalnych organizacji i związków producentów rolnych,
 - f) rolników i przetwórców,
 - g) innych jednostek zainteresowanych wdrażaniem postępu biologicznego.
4. WZ PDO działa w trybie i na zasadach określonych w przyjętym na pierwszym posiedzeniu regulaminie WZ PDO, w tym decyduje o wyborze spośród własnego grona przewodniczącego i dwóch zastępców przewodniczącego.
5. Praca w WZ PDO ma charakter społeczny.

§ 14

1. Dyrektor SDOO, w porozumieniu z Dyrektorem COBORU, występuje do Samorządu Województwa, Izby Rolniczej oraz instytucji, związków i organizacji rolniczych i innych jednostek zainteresowanych wdrażaniem postępu odmianowego i agrotechnicznego na terenie województwa w sprawie wytypowania swoich przedstawicieli do prac w WZ PDO.
2. Wytypowani przez jednostki wymienione w pkt. 1 kandydaci do prac w WZ PDO powinni być ściśle związani z danym województwem. Nie przewiduje się powołania tej samej osoby w więcej niż dwóch WZ PDO. Wyjątek od tej zasady stanowią inspektorzy COBORU, którzy powinni wejść w skład WZ PDO we wszystkich województwach swego rejonu działania.
3. Proponowany skład WZ PDO, Dyrektor SDOO uzgadnia z Dyrektorem COBORU.
4. Ostateczne uzgodnienie składu osobowego WZ PDO następuje w wyniku porozumienia pomiędzy Dyrektorem COBORU, Marszałkiem Województwa i Prezesem Izby Rolniczej.
5. Składy osobowe WZ PDO powoływane są wspólnie przez: Dyrektora COBORU, Marszałka Województwa i Prezesa Izby Rolniczej.
6. W trakcie kadencji skład WZ PDO może zostać poszerzony, zgodnie z zasadami omówionymi w ust. 1-5.
7. Członkostwo w składzie WZ PDO wygasa automatycznie w przypadku:
 - 1) pisemnej rezygnacji z funkcji członka WZ PDO,
 - 2) nieusprawiedliwionej nieobecności członka w dwóch kolejnych posiedzeniach tego zespołu,
 - 3) (uchylony).

- 7a. Partnerzy ustawowi w prowadzeniu PDO, tj. Dyrektor COBORU, Marszałek Województwa i Prezes Izby Rolniczej mogą w każdym momencie dokonać zmiany swoich reprezentantów w WZ PDO, zwłaszcza w przypadku ustania pełnienia przez nich dotychczasowych funkcji lub stosunku pracy.
8. Odwołanie innych, niż tych o których mowa w pkt 7a, członków WZ PDO, może nastąpić w przypadku zmiany ich miejsca lub charakteru pracy, przy czym w tych sytuacjach ostateczna decyzja powinna zostać podjęta po konsultacji z prezydium WZ PDO (przewodniczący i jego zastępcy).
9. O wygaśnięciu członkostwa w WZ PDO lub odwołaniu członka WZ PDO, Dyrektor SDOO powiadamia pozostałych członków WZ PDO na najbliższym posiedzeniu tego Zespołu, a następnie zawiadamia pisemnie o tym fakcie Dyrektora COBORU, Marszałka Województwa i Prezesa Izby Rolniczej oraz uaktualnia skład WZ PDO na stronie internetowej SDOO.
10. (uchylony).

§ 15

1. WZ PDO odbywa posiedzenia w miarę potrzeb, przy czym nie rzadziej niż dwa razy w roku. Terminy i program posiedzeń są przedmiotem ustaleń pomiędzy Dyrektorem SDOO, a prezydium WZ PDO, które tworzą przewodniczący oraz jego zastępcy.
2. Posiedzenie WZ PDO zwołuje Dyrektor SDOO w trybie pisemnych zawiadomień, doręczonych łącznie z programem posiedzenia i niezbędnymi materiałami.
3. Zawiadomienie o posiedzeniu powinno być doręczone członkom WZ PDO na piśmie lub w formie elektronicznej (jeśli wyrażą na to zgodę) co najmniej na dwa tygodnie przed terminem posiedzenia, natomiast materiały mogą być dołączone w formie elektronicznej lub papierowej na tydzień przed posiedzeniem Zespołu.
4. Posiedzeniu WZ PDO przewodniczy jego przewodniczący, a w razie jego nieobecności jeden z zastępców.
5. Do prawomocności uchwał WZ PDO wymagana jest obecność przewodniczącego lub jednego z zastępców oraz co najmniej połowy członków WZ PDO.
6. Wszystkie ważniejsze ustalenia WZ PDO podejmowane są zwykłą większością głosów. W razie równej liczby głosów rozstrzyga głos prowadzącego obrady (przewodniczącego WZ PDO lub jednego z jego zastępców).
7. W przypadku głosowań dotyczących odmian (np. ustalania doboru odmian lub LOZ), w celu zachowania bezstronności, z głosowania zaleca się wyłączenie członków WZ PDO, którzy reprezentują interesy komercyjne jednostki hodowlanej lub nasiennej w odniesieniu do rozpatrywanych odmian.
8. Z posiedzenia WZ PDO sporządzany jest protokół, który podpisuje sekretarz WZ PDO oraz prowadzący obrady przewodniczący WZ PDO lub jeden z jego zastępców. Do protokołu dołącza się listę obecności członków WZ PDO. Protokół ten powinien być dostarczony członkom WZ PDO nie później niż 30 dni po posiedzeniu.
9. Dyrektor SDOO jest odpowiedzialny za terminowe przygotowywanie materiałów na posiedzenia WZ PDO oraz czuwanie nad realizacją uchwał zespołu.

§ 16

1. Dyrektor SDOO wyznacza spośród swoich pracowników sekretarza WZ PDO, który protokołuje wszystkie posiedzenia WZ PDO.
2. Do obowiązków sekretarza należy również:
 - 1) wysłanie wszystkim zainteresowanym materiałów na posiedzenia WZ PDO;
 - 2) informowanie Centrali COBORU (DZ) o najistotniejszych ustaleniach WZ PDO (w terminie do 5 dni po posiedzeniu);
 - 3) bieżąca korespondencja z członkami WZ PDO.

Rozdział 6 Planowanie badań i doświadczeń

§ 17

1. Plan doświadczeń PDO składa się z następujących części:
 - 1) doświadczenia stanowiące część ogólnego „Planu badań i doświadczeń COBORU na rok „ - pt. „Porejestrowe doświadczalnictwo odmianowe”, finansowane z dotacji celowej;
 - 2) doświadczenia PDO wynikające z ogólnokrajowych porozumień i umów zawartych pomiędzy zlecniodawcami i Dyrektorem COBORU, finansowane na podstawie zawartych umów pomiędzy zainteresowanymi stronami, będące uzupełnieniem doświadczeń finansowanych z dotacji celowej w gatunkach, w których PDO koordynowane jest centralnie;
 - 3) doświadczenia PDO wynikające z wojewódzkich uzgodnień i porozumień pomiędzy dyrektorami SDOO i lokalnymi partnerami, finansowane na podstawie zawartych umów lub innych porozumień.
2. Wyznaczony pracownik merytoryczny DZ, na podstawie uzyskanych informacji opracowuje i przekazuje do wszystkich zainteresowanych „Plan badań i doświadczeń PDO”:
 - 1) w części dotyczącej doświadczeń kontynuowanych (zakładanych jesienią lub wcześniej i kończone w roku objętym planem lub w latach następnych) w formie elektronicznej do końca lipca danego roku oraz ostateczną jego wersję, zatwierdzony przez Dyrektora COBORU w formie papierowej – do 10 września;
 - 2) w części dotyczącej zbóż jarych i rzepaku jarego – w formie elektronicznej do końca lutego danego roku oraz ostateczną jego wersję, zatwierdzony przez Dyrektora COBORU w formie papierowej – do 20 marca;
 - 3) całościowy, zatwierdzony przez Dyrektora COBORU, „Plan badań i doświadczeń PDO – do końca kwietnia danego roku.

§ 18

1. Plan doświadczeń PDO finansowanych z dotacji celowej, wynikający z § 17 ust. 1 pkt 1, przygotowuje wyznaczony pracownik merytoryczny DZ po konsultacji z pracownikami merytorycznymi Zakładu NR i NI, w terminach i na zasadach obowiązujących przy realizacji „Planu badań i doświadczeń COBORU na dany rok”.

2. Planowanie doświadczeń PDO, o których mowa w § 17 ust. 1 pkt 1, odbywa się w całości w oparciu o przepisy odrębnego zarządzenia Dyrektora COBORU w sprawie zasad tworzenia planu badań i doświadczeń finansowanych z dotacji celowej oraz jego merytorycznego i finansowego rozliczenia.
3. Doświadczenia PDO, o których mowa w § 17 ust. 1 pkt 1, realizowane są w zasadzie tylko w SDOO i ZDOO, chyba że nie ma takiej możliwości lub zapadną inne ustalenia.

§ 19

1. Plan doświadczeń PDO, o których mowa w § 17 ust. 1 pkt 2, koordynuje wyznaczony pracownik merytoryczny DZ w uzgodnieniu ze zleceniodawcami oraz pracownikami merytorycznymi Zakładu NR (rośliny rolnicze) lub Zakładu NI (rośliny ogrodnicze). Uzgodnienia te dotyczą: rodzajów badań i doświadczeń, ich lokalizacji, metodyki, zestawu badanych odmian.
2. Podstawę do zakładania doświadczeń PDO, o których mowa w § 17 ust. 1 pkt 2, stanowią stosowne pisemne umowy zawarte przez Dyrektora COBORU ze zleceniodawcami.

§ 20

1. Doświadczenia PDO, o których mowa w § 17 ust. 1 pkt 3, wynikają z wojewódzkich planów PDO, opracowywanych przez dyrektorów SDOO w uzgodnieniu z członkami WZ PDO.
2. Doświadczenia PDO, o których mowa w § 17 ust. 1 pkt 3, prowadzi się dla gatunków roślin uprawnych o dużym znaczeniu gospodarczym dla danego województwa.
3. W celu umożliwienia opracowania wojewódzkich planów doświadczeń PDO, wyznaczony pracownik merytoryczny DZ zobowiązany jest dostarczyć dyrektorom SDOO następujące materiały:
 - 1) informacje o zmianach w Krajowym rejestrze w ważniejszych gospodarczo gatunkach roślin uprawnych;
 - 2) wykazy odmian wzorcowych obowiązujących w danym sezonie doświadczalnym;
 - 3) inne niezbędne materiały.
4. Wojewódzkie plany doświadczeń PDO zawierają następujące informacje: gatunki, w których prowadzone są badania, rodzaje i lokalizację doświadczeń oraz doборы odmian dla poszczególnych serii doświadczeń.
5. Wojewódzkie plany PDO oraz zapotrzebowanie na niezbędną ilość materiału siewnego dla poszczególnych doświadczeń dyrektorzy SDOO przesyłają do wyznaczonego pracownika merytorycznego DZ w nieprzekraczalnym terminie:
 - 1) zboża ozime i rzepak ozimy - do 30 czerwca każdego roku;
 - 2) rośliny jare - do 10 lutego każdego roku.
6. Zestawienie wszystkich doświadczeń, wynikających z wojewódzkich planów doświadczeń PDO oraz doборы odmian dla poszczególnych gatunków, wyznaczony pracownik merytoryczny DZ przekazuje pracownikom merytorycznym Zakładu NR (rośliny rolnicze) i Zakładu NI (rośliny ogrodnicze), w terminie umożliwiającym zamówienie materiału siewnego.

7. W przypadku roślin ozimych, po zbiorze doświadczeń, dopuszcza się możliwość wprowadzania przez dyrektorów SDOO, po konsultacji z prezydium WZ PDO, zmian w ustalonych doborach odmian. Jednakże zmiany te mogą dotyczyć jedynie wycofania odmian z wcześniej ustalonego doboru.

§ 21

Doświadczenia PDO finansowane z innych źródeł niż dotacja celowa, o których mowa w § 17 ust. 1 pkt 3, mogą być realizowane w ramach wojewódzkiego planu doświadczeń PDO, po akceptacji przez wyznaczonego pracownika merytorycznego DZ pod warunkiem:

- 1) uzyskania zgody zlecniodawcy na wykorzystanie wyników doświadczeń w publikacjach COBORU dla celów wzbogacenia ogólnej charakterystyki odmian roślin uprawnych;
- 2) realizacji pojedynczych doświadczeń lub ich serii zgodnie z metodyką prowadzenia doświadczeń PDO opracowaną lub zaakceptowaną przez Centralę COBORU;
- 3) włączenia do zestawu odmian badanych, odmian wzorcowych dla doświadczeń PDO, wyznaczonych przez Centralę COBORU.

§ 22

1. Materiał siewny do wszystkich doświadczeń PDO zamawiany jest centralnie u zachowujących odmiany lub pobierany jest przez wyznaczone osoby z partii nasion handlowych.
2. Zamówienie na materiał siewny do doświadczeń PDO przygotowują oraz rozsyłają zainteresowanym, pracownicy merytoryczni Zakładu NR (rośliny rolnicze) i Zakładu NI (rośliny ogrodnicze). Zamówienie przygotowywane jest na podstawie planu badań i doświadczeń PDO dostarczonego przez wyznaczonych merytorycznych pracowników DZ.
3. Koszty materiału siewnego i jego dostarczenia do wyznaczonego punktu dalszej dystrybucji do punktów doświadczalnych ponoszą zachowujący odmiany lub inne podmioty zainteresowane ich badaniem.
4. Wszyscy wykonawcy doświadczeń odpowiedzialni są za prawidłowe wykorzystanie otrzymanego materiału siewnego, zgodnie z przeznaczeniem oraz stosownym zarządzeniem Dyrektora COBORU.

Rozdział 7 Metodyki doświadczeń

§ 23

1. Doświadczenia prowadzone w ramach PDO realizowane są wg metodyk opracowanych przez Centralę COBORU lub według metodyk opracowanych przez inne instytucje lub osoby, jednakże po ich pisemnym zaakceptowaniu przez Centralę COBORU.
2. Propozycje zmian metodycznych w doświadczeniach PDO dyrektorzy SDOO zgłaszają pracownikom merytorycznym Zakładu NR (rośliny rolnicze) lub Zakładu NI (rośliny ogrodnicze) oraz do wyznaczonego pracownika merytorycznego DZ.

3. Wprowadzenie zmian do istniejących metodyk wymaga akceptacji zastępcy Dyrektora COBORU ds. badawczo-doświadczalnych lub kierownika Zakładu NR (rośliny rolnicze) lub Zakładu NI (rośliny ogrodnicze).
4. Rozszerzenie zakresu badań niektórych doświadczeń o dodatkowe czynniki (np. wprowadzenie nowych poziomów agrotechniki) zgłaszane przez dyrektorów SDOO, wymaga akceptacji zastępcy Dyrektora COBORU ds. badawczo-doświadczalnych oraz kierownika Zakładu NR (rośliny rolnicze) lub Zakładu NI (rośliny ogrodnicze).

Rozdział 8 Finansowanie działalności PDO

§ 24

Finansowanie doświadczeń PDO, o których mowa w § 17 ust. 1 pkt 1, odbywa się w całości w oparciu o przepisy odrębnego zarządzenia Dyrektora COBORU, o którym mowa w § 18 ust. 2.

§ 25

1. Finansowanie doświadczeń PDO, o których mowa w § 17 ust. 1 pkt 2, odbywa się w oparciu o środki pochodzące od zlecniodawców, z tytułu zawartych umów.
2. Warunki umów, o których mowa w ust. 1, są uzgadniane przez wyznaczonego pracownika merytorycznego DZ we współpracy z pracownikami Zakładu NR (rośliny rolnicze) lub Zakładu NI (rośliny ogrodnicze). Umowa winna określać w szczególności:
 - 1) liczbę i nazwy punktów doświadczalnych, w których będą prowadzone doświadczenia;
 - 2) liczbę i nazwy badanych odmian, w tym wzorcowych;
 - 3) liczbę powtórzeń w pojedynczym doświadczeniu;
 - 4) liczbę czynników badawczych (np. poziomów agrotechniki);
 - 5) należność za wykonanie umowy i terminy płatności;
 - 6) termin i formę przekazania wyników zlecniodawcy.
3. Umowy przygotowuje wyznaczony pracownik merytoryczny DZ, przy czym w części dotyczącej kosztów po konsultacji z N, T i G.
4. Sporządzoną umowę wyznaczony pracownik merytoryczny DZ przekazuje do Zakładu NR (rośliny rolnicze) lub Zakładu NI (rośliny ogrodnicze) w celu jej sprawdzania pod względem merytorycznym i do Biura DR w celu jej sprawdzania pod względem prawnym. Sporządzoną umowę parafują dodatkowo pracownik G, DR i N, a podpisuje Dyrektor COBORU.
5. Wszelkie zmiany treści umów wymagają formy pisemnej i są sporządzane w formie aneksów.
6. Realizacja doświadczeń powinna rozpoczynać się dopiero po podpisaniu umowy przez umawiające się strony lub w wyjątkowych przypadkach, po dokonaniu wiążących obie strony uzgodnień.
7. Oryginały wszystkich zawartych umów ze zlecniodawcami oraz aneksów do nich przechowuje wyznaczony pracownik merytoryczny DZ, a ich kopie przekazuje do G.

8. Zlecenie wykonania doświadczeń przez SDOO/ZDOO lub inne punkty doświadczalne oraz sposób ich rozliczenia reguluje odrębne zarządzenie Dyrektora COBORU.

§ 26

1. Finansowanie doświadczeń PDO, o których mowa w § 17 ust. 1 pkt 3, realizowanych w:
 - 1) SDOO/ZDOO – odbywa się w oparciu o środki pochodzące od zlecniodawców z tytułu zawartych umów;
 - 2) punktach doświadczalnych poza siecią doświadczalną COBORU – odbywa się w oparciu o środki pochodzące od zlecniodawców z tytułu zawartych umów i zleceń lub innych ustaleń i porozumień w ramach wojewódzkiego programu PDO.
2. SDOO mogą zawierać umowy dotyczące realizacji wojewódzkiego programu PDO z Samorządem Województwa i Izbą Rolniczą oraz innymi zlecniodawcami zainteresowanymi wynikami doświadczeń PDO.
3. Podstawę do sporządzania umowy w części dotyczącej kosztów stanowi aktualny cennik usług doświadczalnych w ramach PDO, wydawany w formie zarządzenia Dyrektora COBORU.
4. Cennik usług doświadczalnych w ramach PDO corocznie opracowuje N w porozumieniu z T i G.
5. Umowy zawarte przez SDOO winny określać w szczególności:
 - 1) liczbę i nazwy punktów doświadczalnych, w których będą prowadzone doświadczenia;
 - 2) liczbę badanych odmian, i ile jest niezbędne ich wykaz, w tym odmian wzorcowych;
 - 3) liczbę powtórzeń w pojedynczym doświadczeniu;
 - 4) liczbę czynników badawczych (np. poziomów agrotechniki);
 - 5) należność za wykonanie umowy i terminy płatności;
 - 6) termin i formę dostarczenia wyników zlecniodawcy.
6. Wszelkie zmiany treści umów wymagają formy pisemnej i są sporządzane w formie aneksów.
7. Realizacja doświadczeń powinna się rozpoczynać dopiero po podpisaniu umowy przez umawiające się strony lub w wyjątkowych przypadkach po dokonaniu wiążących obie strony uzgodnień.
8. Oryginały wszystkich zawartych umów, ewentualnych aneksów oraz zleceń dotyczących prowadzonych doświadczeń PDO przechowują zainteresowane SDOO.

§ 27

SDOO mogą również zawierać umowy z Samorządem Województwa i Izbą Rolniczą oraz innymi zlecniodawcami zainteresowanymi PDO, dotyczące innych aspektów realizacji programu PDO, w tym m.in. publikacji wyników i ich upowszechniania oraz organizacji szkoleń i dni pola.

Rozdział 9
Kontrola badań i doświadczeń PDO, dokumentowanie wyników

§ 28

1. Bieżące kontrole wszystkich doświadczeń PDO prowadzonych w SDOO/ZDOO i innych podmiotach doświadczalnych przeprowadzają inspektorzy COBORU.
2. Wszystkie doświadczenia PDO objęte są systemem dwu- lub trzykrotnych systemowych kontroli prowadzonych przez inspektora COBORU, wynikających z obowiązujących uregulowań wewnętrznych w tym zakresie.
3. Dyrektorzy SDOO lub wyznaczeni przez nich zastępcy, przynajmniej w jednym z terminów kontroli (najlepiej w trzecim, letnim, przy zaawansowanej wegetacji roślin), obligatoryjnie współuczestniczą w kontroli doświadczeń PDO dokonywanych przez inspektorów COBORU, we wszystkich punktach doświadczalnych poza COBORU.
4. Doświadczenia PDO mogą być również lustrwane przez zleceniodawców finansujących doświadczenia:
 - 1) w przypadku doświadczeń, o której mowa w § 17, ust. 1, pkt 2), w obecności specjalistów Centrali COBORU lub samodzielnie (po wcześniejszym uzgodnieniu z wyznaczonym pracownikiem merytorycznym DZ). Wszelkie uwagi kontrahentów dotyczące prowadzenia powyższych doświadczeń powinny być udokumentowane pisemnie, a ich treść przekazana do wyznaczonego pracownika merytorycznego DZ;
 - 2) w przypadku doświadczeń, o których mowa w § 17, ust. 1, pkt 3), na zasadach przyjętych przez WZ PDO.
5. Pracownicy merytoryczni Zakładu NR (rośliny rolnicze) lub Zakładu NI (rośliny ogrodnicze) oraz wyznaczeni pracownicy merytoryczni DZ mogą współuczestniczyć w kontroli doświadczeń PDO dokonywanych przez inspektorów COBORU oraz w razie potrzeby, przeprowadzać dodatkowo indywidualne kontrole doświadczeń PDO.
6. Dyrektorzy SDOO mogą organizować dodatkowo kontrole lub lustracje doświadczeń PDO na terenie województw z udziałem członków WZ PDO oraz jednostek współfinansujących doświadczenia. O terminach tych wizyt informują wyznaczonego pracownika merytorycznego DZ, z odpowiednim wyprzedzeniem, w celu umożliwienia ewentualnego udziału w nich również zainteresowanych pracowników Centrali COBORU. Z lustracji tych sporządza się stosowne protokoły.
7. Protokoły z kontroli/lustracji doświadczeń PDO wynikających z ust. 2, 4 i 5, inspektorzy COBORU przesyłają do wyznaczonego pracownika merytorycznego DZ oraz Dyrektora SDOO, w terminie dwóch tygodni po ich zakończeniu.
8. Po przeprowadzeniu wszystkich planowanych kontroli i lustracji doświadczeń PDO, jednak nie później niż do końca lipca każdego roku, inspektorzy COBORU w uzgodnieniu z dyrektorami SDOO przesyłają do wyznaczonego pracownika merytorycznego DZ zbiorczą informację o wszystkich zmianach i odstępstwach w doświadczeniach PDO, prowadzonych na terenie danego województwa w stosunku do ogólnego planu doświadczeń PDO. Wzór zestawienia zawiera załącznik 1.

§ 29

1. Dokumentację wyników doświadczeń PDO stanowią wypełnione formularze dokumentacyjne podane w odpowiednich metodykach prowadzenia doświadczeń i/lub zapisy w systemie elektronicznej książki polowej (EKP-WGO).
2. Terminarz dostarczania dokumentacji wyników doświadczeń PDO zawierają stosowne metodyki prowadzenia doświadczeń lub ustalenia przekazane przez Kierowników Zakładu NR (rośliny rolnicze) lub Zakładu NI (rośliny ogrodnicze). Informacja ta jest corocznie przekazywana wszystkim zainteresowanym.
3. Dokumentacja wyników wszystkich doświadczeń PDO przekazywana jest do Centrali COBORU, systematycznie w czasie sezonu wegetacyjnego lub jednorazowo po zakończeniu doświadczeń, zgodnie z obowiązującymi uregulowaniami.
4. Wyniki i dokumentacja doświadczeń PDO, o których mowa w § 17 ust. 1 pkt 3, przekazywane są również do SDOO lub innych podmiotów wskazanych uprzednio przez Dyrektora SDOO, w celu ich opracowania na szczeblu województwa.

Rozdział 10

Opracowanie i publikowanie wyników PDO

§ 30

1. W Centrali COBORU dokumentacja doświadczeń dostarczana jest bezpośrednio do odpowiednich pracowni merytorycznych Zakładu NR (rośliny rolnicze) lub Zakładu NI (rośliny ogrodnicze), które są odpowiedzialne za opracowanie wyników doświadczeń PDO.
2. Zasady opracowywania wyników są określone przez kierownika Zakładu NR (rośliny rolnicze) lub Zakładu NI (rośliny ogrodnicze), w porozumieniu z N. Za wartość merytoryczną opracowań odpowiada kierownik danego Zakładu.
3. Formę centralnych publikacji wyników doświadczeń PDO zatwierdza Komitet Redakcyjny Centrali COBORU. Publikacje te stanowią integralną część planu wydawniczego Centrali COBORU.
4. Zakres upowszechniania wyników doświadczeń PDO i centralnych publikacji określa Dyrektor COBORU w odrębnym zarządzeniu.

§ 31

1. Dyrektor SDOO, w uzgodnieniu z członkami WZ PDO ustala zasady publikowania wyników doświadczeń PDO w województwie.
2. Dyrektor SDOO przekazuje wyznaczonemu pracownikowi merytorycznemu DZ wykaz osób odpowiedzialnych za opracowywanie w danym roku wyników wojewódzkich doświadczeń PDO dla poszczególnych gatunków.
3. Wszystkie publikacje regionalne wydawane są w zbliżonej formie i treści, zgodnie z wytycznymi Centrali COBORU.
4. SDOO mogą wydawać inne opracowania, w tym wstępne wyniki plonowania, listy odmian zalecanych do uprawy na obszarze województwa itd., przy czym ich forma i treść powinny być wcześniej skonsultowane z działającym w tym rejonie inspektorem COBORU.

5. Dyrektorzy SDOO odpowiedzialni są za formę i treść wszystkich publikacji regionalnych. Treść publikacji regionalnych przed ich ukazaniem się powinna być obowiązkowo skonsultowana z działającym na terenie województwa inspektorem COBORU.
6. Dyrektorzy SDOO przekazują po jednym egzemplarzu każdej publikacji wyznaczonemu pracownikowi merytorycznemu DZ (nie później niż 1 miesiąc po jej wydrukowaniu) i wszystkim jednostkom, które realizują PDO na terenie województwa oraz jednostkom, których odmiany brały udział w doświadczeniach.

Rozdział 11

Listy odmian zalecanych do uprawy na obszarze województwa

§ 32

1. Na podstawie wyników badań i doświadczeń prowadzonych w ramach PDO tworzone są listy odmian zalecanych do uprawy na obszarze województwa, zwane dalej „LOZ”.
2. LOZ tworzone są dla ważniejszych gatunków roślin rolniczych, dla których prowadzone są ciągłe badania PDO w województwie.
3. Wymogi formalne oraz zasady merytoryczne i tryb tworzenia LOZ w województwie, a także termin ukazania się LOZ zawiera załącznik nr 2 do niniejszego zarządzenia.

Rozdział 12

Badanie w PDO odmian innych niż wpisane do Krajowego rejestru

§ 33

1. W gatunkach roślin rolniczych w ramach programu PDO umożliwia się prowadzenie badań odmian ze Wspólnotowego katalogu odmian roślin rolniczych (CCA). Odmiany te muszą jednak wcześniej wykazać przydatność do uprawy w kraju lub w danym regionie w tzw. badaniach rozpoznawczych.
2. Zasady badania odmian ze Wspólnotowego katalogu odmian roślin rolniczych (CCA) w ramach badań rozpoznawczych zawiera załącznik nr 3 do niniejszego zarządzenia.
3. W pozostałych gatunkach roślin uprawnych zasady badania, w ramach PDO, odmian innych niż wpisane do Krajowego rejestru, są ustalane indywidualnie w porozumieniu z Dyrektorem COBORU lub jego zastępcą ds. badawczo-doświadczalnych lub w przypadku gatunków o mniejszym znaczeniu gospodarczym, ale ważnych z punktu widzenia danego województwa – z Dyrektorem SDOO.

Rozdział 13

Postanowienia przejściowe i końcowe

§ 34

1. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem jego podpisania, za wyjątkiem załącznika nr 3, które wchodzi w życie w zakresie badań odmian soi w dniu 1 stycznia 2021 roku, a w pozostałym zakresie w dniu 1 lipca 2019 roku.
2. Traci moc Zarządzenie nr 6 z dnia 15 kwietnia 2015 roku Dyrektora Centralnego Ośrodka Badania Odmian Roślin Uprawnych w Słupi Wielkiej w sprawie Porejestrowego

doświadczalnictwa odmianowego, za wyjątkiem załącznika nr 4, który traci moc w dniu 1 lipca 2019 roku.

3. W związku z pilną potrzebą rozeznania wartości gospodarczej odmian soi znajdujących się na krajowym rynku nasiennym, wyjątkowo odmiany soi z CCA do 2020 roku mogą być włączane bezpośrednio do PDO, bez konieczności uczestniczenia w badaniach rozpoznawczych.

Województwo

Rok

[illegible]

UWAGI, KOMENTARZ

Numer	Treść

W tabeli należy podać nazwy odmian brakujących/nadliczbowych (w stosunku do dostarczonych doborów odmian), powód niezłożenia doświadczenia lub zmiany liczby powtórzeń, powód zmiany rodzaju doświadczenia (jednoczynnikowe, dwuczynnikowe) itp.

.....
Inspektor COBORU

.....
Dyrektor SDOO

ZASADY ORAZ TRYB TWORZENIA „LIST ODMIAN ZALECANYCH DO UPRAWY NA OBSZARZE WOJEWÓDZTWA” (LOZ)

I. Wprowadzenie

Podstawowe zasady tworzenia „list odmian zalecanych do uprawy na obszarze województwa” regulują dwa zapisy ustawowe. Art. 27 pkt 5 ustawy z dnia 9 listopada 2012 r. o nasiennictwie (Dz.U. z 2017 r. poz. 633) mówi, że „na podstawie wyników Porejestrowego doświadczalnictwa odmianowego Centralny Ośrodek w porozumieniu z samorządem województwa i izbą rolniczą ustala listę odmian zalecanych do uprawy na obszarze województwa”. Natomiast art. 11 ust. 2 ustawy z dnia 25 listopada 2010 r. o Centralnym Ośrodku Badania Odmian Roślin Uprawnych (Dz.U. z 2017 r. poz. 2109) wskazuje, że „Dyrektor oddziału terenowego (Stacji Doświadczałnej Oceny Odmian) koordynuje realizację Porejestrowego doświadczalnictwa odmianowego i tworzy listę odmian zalecanych do uprawy na obszarze województwa”.

Powyższe zapisy wyraźnie wskazują, że „listy odmian zalecanych do uprawy na obszarze województwa”, zwane dalej LOZ, powinny mieć charakter regionalny (wojewódzki) i być tworzone kolegialnie, we współpracy z samorządami województw i izbami rolniczymi, pod merytorycznym nadzorem COBORU.

Za takim sposobem tworzenia LOZ przemawia również fakt, że Porejestrowe doświadczalnictwo odmianowe (PDO) w zasadniczej części ma charakter wojewódzki, tzn. większość ustaleń dotyczących realizacji PDO, w tym również finansowych, podejmowana jest autonomicznie na szczeblu każdego województwa.

Szczegółowe zasady i tryb podejmowania decyzji dotyczących LOZ zostały po raz pierwszy ustalone i zatwierdzone przez Krajowy Zespół Koordynacyjny PDO na spotkaniu w Słupi Wielkiej w dniu 22.03.2004 r. Ponadto na spotkaniu tego gremium w Mierkach k/Olsztyńka w dniach 26-27 listopada 2009 r. zasady te zostały częściowo zmienione, umożliwiając tzw. „wstępną rekomendację odmian”. Powyższe zasady stanowiły podstawę opracowania niniejszego załącznika do zarządzenia.

W podpisanych porozumieniach z partnerami ustawowymi ustalono, że decyzje w tej sprawie podejmowane będą po zasięgnięciu opinii członków Wojewódzkiego Zespołu Porejestrowego Doświadczalnictwa Odmianowego (WZ PDO). Opinia WZ PDO, wyrażona w drodze głosowania, powinna być wiążąca dla Dyrektora SDOO, gdyż jest to gremium skupiające przedstawicieli jednostek i instytucji najbardziej kompetentnych w tym zakresie i zainteresowanych wdrażaniem postępu odmianowego do praktyki rolniczej na terenie województwa. Warto przypomnieć, że skład osobowy każdego WZ PDO jest zatwierdzany wspólnie przez ustawowych partnerów odpowiedzialnych za realizację PDO, tzn. Dyrektora COBORU, Marszałka Województwa i Prezesa Izby Rolniczej.

Utworzenie LOZ w danym gatunku, w określonym województwie, powinno być dokładnie przemyślane i uzależnione od spełnienia ściśle określonych warunków. Do najistotniejszych z nich należy zaliczyć odpowiedni zakres badań w danym gatunku. Tworzenie LOZ na podstawie zbyt małej liczby doświadczeń PDO grozi utratą wiarygodności decyzji rekomendacyjnych wśród odbiorców. W celu poszerzenia wiarygodności LOZ zaleca się, by przy ich tworzeniu brać pod uwagę również wyniki doświadczeń PDO prowadzonych

w sąsiednich województwach. Przemawia za tym również fakt, że województwa często stanowią tylko część regionów agro-klimatycznych.

Użytkownicy odmian oczekują, że LOZ będą zawierać jedynie odmiany najwartościowsze do uprawy w danym regionie. Nie powinny więc być to wykazy bardzo liczne. Tylko w takim przypadku LOZ ułatwi rolnikom właściwy wybór odmian do uprawy i będzie efektywną formą rekomendacji najbardziej przydatnych odmian do praktyki rolniczej.

Dla gatunków, w których dane województwa nie będą tworzyły LOZ, rolę regulatora dopływu do rolnictwa najwartościowszych odmian oraz pośrednio rekomendacji pełnić będą publikacje wyników doświadczeń PDO, zarówno centralne, jak i regionalne. COBORU kładzie duży nacisk na rozwój systemu publikacji PDO oraz ich upowszechniania wśród rolników.

II. Wymogi formalne tworzenia LOZ w województwie

1. LOZ dla danego gatunku może być tworzona tylko przy zapewnieniu odpowiedniej liczebności doświadczeń w danym gatunku, w dłuższym okresie czasu.
2. LOZ tworzy się w oparciu o co najmniej 4-letnie wyniki doświadczeń odmianowych, na które składają się co najmniej 2-letnie wyniki badań wartości gospodarczej odmian (WGO) w procesie rejestracyjnym odmiany lub 2-letnie wyniki badań rozpoznawczych (w przypadku odmian ze Wspólnotowego katalogu odmian roślin rolniczych - CCA) oraz 2-letnie wyniki doświadczeń PDO przeprowadzonych w danym rejonie agro-klimatycznym.
3. W przypadku, gdy odmiana uzyska bardzo dobre wyniki 2-letnich badań urzędowych WGO lub badań rozpoznawczych oraz potwierdzi swą wysoką przydatność do uprawy w województwie w trakcie jednorocznych doświadczeń PDO, możliwa jest jej wstępna rekomendacja już na podstawie łącznie trzech lat badań. Jednakże odmiana ta na LOZ powinna być oznaczona jako „wstępnie rekomendowana”.
4. LOZ w danym gatunku można utworzyć w przypadku prowadzenia w województwie lub regionie, co najmniej trzech doświadczeń PDO. Możliwość korzystania z wyników doświadczeń zlokalizowanych w sąsiednich województwach dotyczy przede wszystkim gatunków, w których PDO w głównej mierze koordynowane jest centralnie (np. rzepak, kukurydza).
5. W wyjątkowych przypadkach, w gatunkach o mniejszym znaczeniu gospodarczym, LOZ może być utworzona w oparciu o wyniki dwóch doświadczeń prowadzonych w województwie lub regionie, jednakże decyzje dotyczące rekomendacji odmian powinny być podejmowane na podstawie minimum 3-letnich ich wyników w doświadczeniach PDO.
6. Wyniki wszystkich doświadczeń wykorzystywanych do celów ustalania LOZ, w tym prowadzone w sąsiednich województwach, obligatoryjnie powinny być opublikowane w wojewódzkim wydawnictwie (biuletynie) PDO.
7. Zasadą powinno być badanie wszystkich odmian nowozarejestrowanych we wszystkich doświadczeniach PDO przez co najmniej jeden sezon wegetacyjny. Odstąpić od tej zasady można jedynie w przypadku odmian nieprzystosowanych do specyficznych warunków określonego regionu agro-klimatycznego, typu użytkowego nieprzydatnego w regionie lub zbyt dużej liczby nowozarejestrowanych odmian.

8. Odmiana może znajdować się na LOZ tak długo, jak długo potwierdza swoją dużą przydatność gospodarczą w badaniach PDO. Dopuszczalne jest utrzymywanie odmiany na LOZ maksymalnie jeszcze dwa sezony po zakończeniu jej badania w doświadczeniach PDO w województwie/regionie, o ile do końca badań potwierdzała ona dużą wartość gospodarczą i przydatność do uprawy w regionie.

III. Podstawy merytoryczne i założenia tworzenia LOZ w województwie

1. Ocenie podlegają wszystkie właściwości odmian, które badano w doświadczeniach, ze szczególnym uwzględnieniem plonowania i cech jakościowych, w oparciu o następujące publikacje odmianoznawcze: wojewódzkie/regionalne wyniki PDO, centralne publikacje wyników PDO, Listy Opisowe Odmian, Syntezy Wyników Doświadczeń Rejestrowych.
2. Należy zwracać szczególną uwagę na stabilność plonowania odmian w latach i miejscowościach (wyniki PDO w danym województwie oraz wyniki badań urzędowych lub rozpoznawczych prowadzone w tymże województwie); do oceny stabilności najlepiej wykorzystywać wyniki względne (% wzorca lub odchylenia od wzorca), a także wskaźniki analizy genotypowo-środowiskowej.
3. Należy śledzić tendencje i kierunki zmian odporności odmian na choroby i inne agrofagi oraz zmiany innych cech rolniczych i użytkowych w dłuższym okresie czasu.
4. Należy stosować regułę: im większa wartość rolnicza odmiany (głównie plon i jego stabilność), tym łagodniejsze wymagania co do jakości, i odwrotnie.
5. Dodatkowo, w niewielkim zakresie można wykorzystywać opinie użytkowników odmian oraz uwzględniać stopień popularności odmian znajdujących się w uprawie.

IV. Forma publikowania LOZ

LOZ powinna mieć prostą formę i ograniczać się do zwykłych wykazów odmian, zawierających dodatkowo informację od kiedy dana odmiana jest rekomendowana (rok, w którym po raz pierwszy ukazała się na LOZ). Wykazy takie pt. „Lista odmian zalecanych do uprawy na obszarze województwa” powinny być przekazywane partnerom ustawowym w zakresie PDO, tzn. Marszałkowi Województwa i Prezesowi Izby Rolniczej, a także do Centrali COBORU.

Poza tym listy te, pod takim samym tytułem, powinny być zamieszczane w corocznych wydawnictwach/biuletynach zawierających wojewódzkie wyniki doświadczeń PDO, dzięki czemu wartość odmian znajdujących się w LOZ będzie ilustrowana aktualnymi wynikami badań. Można je w tychże wydawnictwach wyodrębnić i dokładniej opisać. LOZ jest zatem elementem zwiększającym zakres merytoryczny powyższych wydawnictw.

Listy w postaci wykazów odmian powinny ukazywać się również w czasopismach Izby Rolniczej i Wojewódzkich Ośrodków Doradztwa Rolniczego oraz innych lokalnych mediach, w tym elektronicznych.

Ponadto, zaleca się również opracowywanie odrębnych broszur zawierających charakterystyki słowne lub liczbowe wszystkich odmian zalecanych do uprawy na obszarze województwa.

V. Tryb i zasady tworzenia LOZ w województwie

1. Dyrektor COBORU, Marszałek Województwa i Prezes Izby Rolniczej podpisują porozumienie precyzujące m.in. tryb i zasady tworzenia LOZ, w tym ich ustalanie po wcześniejszym zasięgnięciu opinii członków WZ PDO.
2. Dyrektor SDOO występuje z propozycjami włączenia lub wycofania odmiany do/z LOZ po spełnieniu wymogów formalnych, wynikających z podpisanego porozumienia wymienionego w pkt 1, przede wszystkim na podstawie analizy wyników doświadczeń prowadzonych w województwie, w konsultacji ze specjalistami merytorycznymi Centrali COBORU.
3. Dyrektor SDOO przekazuje propozycje włączenia lub wycofania odmian do/z LOZ, wraz z wynikami doświadczeń, członkom WZ PDO nie później niż siedem dni przed posiedzeniem Zespołu.
4. Propozycja włączenia lub wycofania odmiany do/z LOZ jest opiniowana przez WZ PDO w drodze jawnego głosowania zwykłą większością głosów, przy obecności co najmniej połowy członków.
5. Wyniki głosowań podpisane przez przewodniczącego WZ PDO stanowią załącznik do protokołu posiedzenia.
6. Dyrektor SDOO podejmuje ostateczne decyzje dotyczące włączenia lub/i wycofania odmian do/z LOZ, zgodnie z opinią członków WZ PDO.
7. Dyrektor SDOO przekazuje w ciągu dwóch tygodni decyzje dotyczące LOZ: Marszałkowi Województwa, Prezesowi Izby Rolniczej, Dyrektorowi COBORU, przewodniczącemu WZ PDO oraz przewodniczącemu Krajowego Zespołu Koordynacyjnego PDO. Projekt niniejszego pisma stanowi wzór nr 1 do niniejszego załącznika.
8. Kopię lub skan pisma, o którym mowa w pkt. 7, po ich wysłaniu do zainteresowanych, dyrektor SDOO przekazuje również niezwłocznie drogą elektroniczną do NPK, w celu uaktualnienia LOZ na stronie internetowej COBORU.
9. LOZ przekazywana jest również innym instytucjom i jednostkom w obszarze rolnictwa z terenu województwa, zgodnie z ustaleniami WZ PDO. Stroną organizacyjno-techniczną upowszechnienia LOZ zajmuje się SDOO.
10. Użytkownicy i właściciele odmian oraz inne zainteresowane podmioty mogą zgłaszać uwagi dotyczące funkcjonowania LOZ do przewodniczącego WZ PDO, Dyrektora SDOO, a także do Dyrektora COBORU i przewodniczącego Krajowego Zespołu Koordynacyjnego PDO.

VI. Termin aktualizacji LOZ

Sprawy dotyczące LOZ powinny być obowiązkowo omawiane na corocznym zimowym posiedzeniu WZ PDO, zorganizowanym w takim terminie by umożliwić Dyrektorowi SDOO podjęcie decyzji dotyczącej LOZ nie później niż do końca lutego danego roku.

Ponadto, w sporadycznych i szczególnych przypadkach, dopuszcza się możliwość korekty LOZ (zwłaszcza w zakresie roślin ozimych), przez Dyrektora SDOO, w innych terminach (np. na wiosnę - po przezimowaniu roślin, latem - po żniwach). Decyzje te powinny być jednak podjęte po konsultacji z wszystkimi członkami WZ PDO (drogą elektroniczną) lub z co najmniej wszystkimi członkami prezydium WZ PDO (na spotkaniu lub telefonicznie).

Ponadto, taki tryb korekty LOZ powinien wcześniej uzyskać aprobatę pozostałych członków WZ PDO. Tryb powiadamiania zainteresowanych jednostek o podjętych decyzjach o korekcie jest identyczny jak opisany w rozdziale V.

.....
Miejscowość, data

Sz. P.

Imię i nazwisko

Marszałek Województwa

Imię i nazwisko

Prezes Izby Rolniczej

Zgodnie z art. 27 ust. 5 ustawy z dnia 9 listopada 2012 r. o nasiennictwie (*Dz.U. z 2021 r. poz. 129*) oraz art. 11 ust. 2 ustawy z dnia 25 listopada 2010 r. o Centralnym Ośrodku Badania Odmian Roślin Uprawnych (*Dz.U. z 2017 r. poz. 2109*), a także porozumieniami zawartymi przez Centralny Ośrodek Badania Odmian Roślin Uprawnych w Słupi Wielkiej i podległą mu Stacją Doświadczalną Oceny Odmian w, odpowiedzialną za realizację Porejestrowego doświadczalnictwa odmianowego (PDO) dla województwa z Samorządem Województwa i Izby Rolniczą, po zapoznaniu się z opinią Wojewódzkiego Zespołu PDO podjąłem decyzję o utworzeniu „listy odmian zalecanych do uprawy na obszarze województwa” na rok dla odmian (*wymienić gatunki lub grupy roślin*).

Podstawą do ustalenia tej listy była analiza wyników doświadczeń prowadzonych w ramach Porejestrowego doświadczalnictwa odmianowego w naszym województwie, uzyskanych do 20... roku włącznie. Na powyższej liście znalazły się następujące odmiany:

Gatunek	Gatunek	Gatunek
1. XXXXXX (20xx)	1.	1.
2.	2.	2.
3.	3.	3.
4.	4.	4.
5.	5.	5.
6.	6.	6.
7.	7.	7.
8.	8.	8.
9.	9.	9.
10.	10.	10.

Powyższe odmiany potwierdziły w ostatnich latach w doświadczeniach PDO dużą przydatność do uprawy w warunkach naszego województwa. Informacja ta powinna ułatwić rolnikom dokonanie wyboru odmian najbardziej dostosowanych do lokalnych warunków gospodarowania.

Zwracam się jednocześnie z prośbą o rozpowszechnienie powyższej informacji wśród producentów z terenu naszego województwa.

Przy rozpowszechnianiu powyższej listy należy dodatkowo zamieścić następujące wyjaśnienia:

- Lista odmian zalecanych do uprawy na obszarze województwa została sporządzona w oparciu o wieloletnie wyniki doświadczeń odmianowych prowadzonych w ramach Porejestrowego doświadczalnictwa odmianowego (PDO) w województwie do roku
- Odmiany umieszczone na „Liście” wykazały w ostatnich latach dużą przydatność do uprawy w warunkach naszego województwa i zasługują na znaczący udział w uprawie.
- Stwierdzona w czasie badań duża wartość gospodarcza tych odmian daje większą gwarancję uzyskania lepszych efektów ekonomicznych niż uprawa innych odmian.

Dyrektor Stacji Doświadczalnej Oceny
Odmian w

.....
Podpis

Do wiadomości:

- Dyrektor Centralnego Ośrodka Badania Odmian Roślin Uprawnych w Słupi Wielkiej,
- Przewodniczący Krajowego Zespołu Koordynacyjnego PDO,
- Członkowie prezydium Wojewódzkiego Zespołu PDO
- Wojewódzki Inspektor Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa w
- Dyrektor Ośrodka Doradztwa Rolniczego w

ZASADY PROWADZENIA BADAŃ WARTOŚCI GOSPODARCZEJ ODMIAN POCHODZĄCYCH ZE WSPÓLNOTOWEGO KATALOGU ODMIAN ROŚLIN ROLNICZYCH (CCA) NA ETAPIE BADAŃ ROZPOZNAWCZYCH

I. Wprowadzenie

Zgodnie z treścią art. 104 ustawy z dnia 9 listopada 2012 r. o nasiennictwie (Dz.U. z 2021 r. poz. 129), w obrocie nasiennym na terenie naszego kraju może znajdować się m.in. materiał siewny wszystkich odmian wpisanych do wspólnotowych katalogów UE, tzn. nie tylko wpisanych do Krajowego rejestru (KR) w naszym kraju, ale również wpisanych do krajowych rejestrów w pozostałych państwach UE i państwach stowarzyszonych (Szwajcaria, Norwegia). Ustawodawca w art. 27 ust. 1 cytowanej powyżej ustawy przewidział również dla gatunków roślin uprawnych o dużym znaczeniu gospodarczym na obszarze województwa, możliwość badania odmian tych gatunków w ramach porejestrowego doświadczalnictwa odmianowego.

Decyzje o włączaniu odmian z KR i CCA do badań PDO, podejmowane są na podstawie analizy wyników doświadczeń odmianowych przeprowadzonych na terenie naszego kraju w latach bezpośrednio poprzedzających badania PDO.

W przypadku nowych odmian wpisanych do krajowego rejestru dla określenia ich wartości gospodarczej i przydatności do uprawy wykorzystuje się wyniki badań urzędowych, przeprowadzanych w procesie ich rejestracji.

W przypadku innych odmian, pochodzących ze Wspólnotowego katalogu odmian roślin rolniczych (CCA), zazwyczaj brak wyników doświadczeń prowadzonych na terenie naszego kraju lub są one przeprowadzane przez jednostki komercyjne zainteresowane sprzedażą nasion tych odmian na naszym rynku nasiennym. W związku z powyższym, żeby umożliwić testowanie odmian z CCA w badaniach PDO, a w dalszej kolejności również ich ewentualną rekomendację, COBORU ustanowił tzw. „**badania rozpoznawcze**”, które prowadzone są na terenie naszego kraju i na podstawie których najlepsze odmiany włączane są do PDO.

Pierwsze zasady i tryb badania odmian ze Wspólnotowego katalogu odmian roślin rolniczych w ramach PDO, w tym w ramach badań rozpoznawczych, zostały ustalone i zatwierdzone przez Krajowy Zespół Koordynacyjny PDO na spotkaniu w Słupi Wielkiej w dniu 22.03.2004 r. W kolejnych latach zasady te, na wniosek zainteresowanych stron ulegały modyfikacji.

W niniejszym opracowaniu zestawiono zasady prowadzenia badań rozpoznawczych w poszczególnych gatunkach roślin rolniczych, uwzględniając ich specyfikę, a także sposób prowadzenia badań PDO w danym gatunku lub grupie gatunków, zaaprobowane ostatecznie przez członków Krajowego Zespołu Koordynacyjnego PDO.

Zakres badań oraz lokalizacja doświadczeń polowych prowadzonych w ramach badań rozpoznawczych powinna uwzględniać główne rejony uprawy danego gatunku, jego znaczenie gospodarcze oraz reakcję odmian na zróżnicowane przestrzennie warunki przyrodniczo-rolnicze naszego kraju. Najczęściej doświadczenia te będą lokalizowane w punktach prowadzących doświadczenia PDO z danym gatunkiem. Taka lokalizacja

umożliwia dodatkowe, pośrednie lub bezpośrednie porównanie wartości gospodarczej odmian badanych w doświadczeniach rozpoznawczych z szeroką gamą odmian badanych w doświadczeniach PDO.

II. Ustalenia szczegółowe dotyczące badań rozpoznawczych

1. Badania rozpoznawcze prowadzone są wyłącznie centralnie i obejmują tylko te gatunki, dla których prowadzi się stałe lub okresowe badania odmian w ramach PDO.
2. W ramach badań rozpoznawczych przewiduje się w dwóch kolejnych sezonach wegetacyjnych (poprzedzających ewentualne włączenie odmian do doświadczeń PDO) prowadzenie ścisłych doświadczeń polowych oraz w niektórych gatunkach dodatkowych badań uzupełniających, które mają na celu dostarczenie informacji o przydatności odmian dla określonego kierunku użytkowania (np. laboratoryjne oznaczenie zawartości określonych składników w materiale ze zbioru doświadczeń) lub określonych rejonów klimatycznych kraju (np. badania mrozoodporności).
3. Badania rozpoznawcze prowadzone są wyłącznie na wniosek i koszt zainteresowanych podmiotów, do których przede wszystkim należy zaliczyć: hodowców i zachowujących odmiany oraz ich reprezentantów, firmy nasienne, a także przedstawicieli przemysłu przetwórczego, związków plantatorów i producentów rolnych.
4. W badaniach rozpoznawczych mogą uczestniczyć odmiany wpisane do Wspólnotowego katalogu odmian roślin rolniczych (CCA) lub inne wpisane do krajowego rejestru w którymkolwiek Państwie UE (wymagane dodatkowe poświadczenie z kraju rejestracji) oraz w przypadku zbóż ozimych i rzepaku ozimego odmiany niewpisane do krajowego rejestru, po trzecim roku badań rejestrowych w Polsce. Odmiany zgłoszone do badań biorą udział we wszystkich doświadczeniach prowadzonych w danym sezonie wegetacyjnym.
5. Jednostki zainteresowane badaniami rozpoznawczymi zgłaszają odmiany do wyznaczonych jednostek organizacyjnych Centrali COBORU lub w przypadku Kukurydzy do Polskiego Związku Producentów Kukurydzy (*PZPK, ul. Fredry 12, 61-701 Poznań, e-mail: pzpk@kukurydza.info.pl*) w formie wniosków. Wzór wniosku załączono do niniejszego załącznika. Wnioski należy składać w formie podpisanych dokumentów papierowych lub e-mailem w formie zeskanowanego podpisanego dokumentu.
6. Ostateczne terminy składania wniosków oraz wykaz jednostek, do których należy złożyć dokumenty zawiera dołączona tabela nr 1. W tabeli dla każdego gatunku podano również wykaz niezbędnych dodatkowych informacji, m.in. o typie użytkowym odmiany oraz specyficznych cechach i właściwościach wymaganych przy zgłaszaniu odmiany. We wniosku można również podać ewentualne specjalne wymagania agrotechniczne lub środowiskowe.
7. Materiał siewny odmian zgłoszonych do badań należy dostarczyć do:
 - a) Centralnego Magazynu Nasion Stacji Doświadczalnej Oceny Odmian w Słupi Wielkiej (Słupia Wielka 1, 63-022 Słupia Wielka) – w przypadku nasion,
 - b) Stacji Doświadczalnej Oceny Odmian w Karzniczce (Karzniczka 2, 76-231 Damnica) – w przypadku bulw ziemniaka,w ilości i nieprzekraczalnym terminie podanym w tabeli 1. COBORU ma prawo odmówić przyjęcia odmian do badań rozpoznawczych w przypadku zgłoszenia ich po wyznaczonym terminie lub niedostarczenia materiału siewnego na czas.
8. Nie przewiduje się badania odmian genetycznie zmodyfikowanych (GMO) oraz odpornych na niektóre pestycydy (np. typu „Clearfield” w rzepaku).

9. Zakres badań i doświadczeń objętych badaniami rozpoznawczymi w poszczególnych gatunkach zawiera tabela nr 2.
10. W doświadczeniach polowych oraz ewentualnych badaniach uzupełniających prowadzonych w ramach badań rozpoznawczych obowiązują metodyki badań stosowane w PDO. Odmiany zgłoszone do badań rozpoznawczych porównywane są z wyznaczonymi przez Centralę COBORU odmianami wzorcowymi, tymi samymi co w innych rodzajach badań odmianowych prowadzonych przez COBORU.
11. Doświadczenia rozpoznawcze zakładane są zgodnie z zasadami (układy rozlosowań, liczba powtórzeń, powierzchnia poletek itp.) obowiązującymi w doświadczeniach PDO. Badania rozpoznawcze będą stanowiły odrębne serie doświadczeń lub w przypadku małej liczby odmian zgłoszonych w danym gatunku będą one włączane do niektórych doświadczeń PDO, stanowiąc ich integralną część.
12. Lokalizacja poszczególnych badań i doświadczeń oraz koszty związane z prowadzeniem badań rozpoznawczych w poszczególnych gatunkach będą corocznie ustalane w formie odrębnej decyzji Dyrektora COBORU.
13. Realizacja badań rozpoznawczych odbywać się będzie na mocy umów cywilno-prawnych, zawieranych pomiędzy podmiotami zgłaszającymi (zleceniodawcami), a Centralą COBORU lub w przypadku kukurydzy za pośrednictwem Polskiego Związku Producentów Kukurydzy. Umowy będą zawierane niezwłocznie po dokonaniu ostatecznych ustaleń związanych doбором odmian i zakresem badań. Zawarte umowy będą regulować sprawy związane z wysokością kosztów badań, terminowością wpłat, terminowością przekazania wyników oraz zmianą kosztów wynikających z ewentualnego wcześniejszego zakończenia doświadczeń lub ich dyskwalifikacji.
14. Doświadczenia odmianowe prowadzone w ramach badań rozpoznawczych podlegają kontroli na zasadach obowiązujących w COBORU. Ponadto, doświadczenia mogą być wizytowane przez zleceniodawców oraz pracowników jednostek i organizacji, z którymi realizowana jest współpraca w zakresie PDO w danym gatunku, a także członków wojewódzkich zespołów PDO i Krajowego Zespołu Koordynacyjnego PDO.
15. Decyzje o ewentualnym wcześniejszym zakończeniu doświadczeń (przed zbiorem) oraz o dyskwalifikacji w trakcie opracowywania wyników leżą w gestii Centrali COBORU lub są konsultowane ze zleceniodawcami.
16. Dane obserwacji i pomiarów pojedynczych doświadczeń, jednostki je realizujące wprowadzają na bieżąco do systemu EKP-WGO COBORU, a syntetycznego opracowania wyników serii doświadczeń dokonują specjaliści merytoryczni Centrali COBORU.
17. Centrala COBORU przekazuje podmiotom zgłaszającym odmiany do badań wyniki średnie dla odmian z pojedynczych doświadczeń oraz średnie dla serii, zgodnie z zawartymi umowami.
18. Wyniki badań rozpoznawczych są publikowane w wydawnictwie COBORU *Wstępne wyniki plonowania odmian w doświadczeniach porejestrowych* i *Wyniki porejestrowych doświadczeń odmianowych* w oddzielnych zeszytach lub oddzielnych tabelach od wyników podstawowej serii doświadczeń polowych.
19. Wyniki badań rozpoznawczych mogą być również publikowane lokalnie, między innymi w opracowaniach regionalnych PDO, przy czym nie mogą być podawane łącznie z wynikami odmian badanych w PDO (stanowiąc integralną część opracowania określonego gatunku), a jedynie można je umieścić, na tle określonego wzorca, w oddzielnym rozdziale opatrzonym stosownym tytułem – „Wyniki badań rozpoznawczych odmian ze Wspólnotowego katalogu odmian roślin rolniczych (CCA)”.

Tabela 1

**Terminy oraz inne wymagania dotyczące składania wniosków o badanie odmian w badaniach rozpoznawczych
oraz zapotrzebowanie i termin dostarczenia ich materiału siewnego do badań**

Lp.	Gatunek	Jednostka organizacyjna przyjmująca wnioski	Ostateczny termin składania wniosków (dzień/m-c)	Dodatkowe informacje wymagane we wniosku zgłoszeniowym	Zapotrzebowanie na materiał siewny	Ostateczny termin dostarczenia materiału siewnego (dzień/m-c)
1	2	3	4	5	6	
ZBOŻA						
1.	Jęczmień jary	Pracownia WGO Roślin Zbożowych Centrali COBORU	10 lutego	- typ odmiany (populacyjna, mieszańcowa), - typ użytkowy (pastewna, browarna – b. dobra, dobra, średnia),	30 kg	28 lutego
2.	Jęczmień ozimy		20 sierpień	- budowa kłosa (2-rzędowa, wielorzędowa), - brak oplewienia ziarna, - bezostność	30 kg	25 sierpień
3.	Owies jary		10 luty	- barwa łuski, - wczesność dojrzewania	30 kg	28 luty
4.	Owies ozimy		20 sierpień	- barwa łuski, - wczesność dojrzewania	15 kg	25 sierpień
5.	Pszenica jara		10 luty	- typ odmiany (populacyjna, mieszańcowa), - grupa jakości (E, A, B, C, K),	40 kg	28 luty
6.	Pszenica ozima		31 sierpień	- ościstość kłosa	50 kg	5 wrzesień
7.	Pszenżyto jare		10 luty	- typ odmiany (populacyjna, mieszańcowa),	40 kg	28 luty
8.	Pszenżyto ozime		31 sierpień	- krótkosłomość	40 kg	5 wrzesień
9.	Żyto ozime		31 sierpień	- typ odmiany (populacyjna, syntetyczna, mieszańcowa)	30 kg	25 sierpień
10.	Kukurydza					
	s. ziarnowa	Polski Związek Producentów Kukurydzy	1 marzec	- Typ odmiany mieszańcowej (SC., TC, DC) - przewidywana grupa wczesności w warunkach Polski, - „stay green”	7 kg	1 kwiecień
	s. kiszonkowa		1 marzec		7 kg	1 kwiecień

BURAKI I ZIEMNIAK						
11.	Burak cukrowy	Pracownia WGO Roślin Okopowych i Kukurydzy Centrali COBORU	10 luty	- ploidalność	2 jed. siewne (ok. 2 kg) otoczkowanych nasion	1 marca
12.	Burak pastewny		1 marca	- ploidalność, - barwa korzeni (czerwona, żółta, biała) - typ odmiany (cyldryczny,)	1,5 jed. siewnej (ok. 1,5 kg) otoczkowanych nasion	10 marca
13.	Ziemniak		1 marca	- typ użytkowy (jadalne, skrobiowe, chipsy, frytki), - grupa wczesności	2000 szt. bulw	10 marca <i>(jadalne b. wczesne i wczesne)</i> 31 marca <i>(pozostałe grupy)</i>
ROŚLINY BOBOWATE GRUBONASIEENNE						
14.	Bobik	Pracownia WGO Roślin Pastewnych, Oleistych i Włóknistych Centrali COBORU	15 luty	-typ odmiany (niesamokończąca, samokończąca, niskotaninowa, syntetyczna)	40 kg	28 luty
15.	Groch siewny		15 luty	-typ użytkowy, -typ ulistnienia	40 kg	28 luty
16.	Łubin wąskolistny		15 luty	-typ odmiany (niesamokończąca, samokończąca) -zawartość alkaloidów	40 kg	28 luty
17.	Łubin żółty		15 luty	-typ odmiany (niesamokończąca, samokończąca) -zawartość alkaloidów	40 kg	28 luty
ROŚLINY OLEISTE						
18.	Rzepak ozimy	Pracownia WGO Roślin Pastewnych, Oleistych i Włóknistych Centrali COBORU	5 sierpień	- typ odmiany (populacyjna, mieszańcowa), - ewentualnie o zmienionym składzie kwasów tłuszczowych, - ewentualnie półkarłowa, - odporna na kiłę kapusty	2 kg	5 sierpień
19.	Rzepak jary		1 marzec		1 kg	10 marzec
20.	Soja		15 marzec	- grupa wczesności (bardzo wczesna, wczesna, sredniowczesna, średniopóźna)	40 kg	31 marzec

Tabela 2

Zakres badań i doświadczeń odmianowych prowadzonych w ramach badań rozpoznawczych

Lp.	Gatunek	Rodzaj badań	Liczba doświadczeń/liczba analizowanych prób	Liczba powtórzeń/poziomów	Uwagi
1		2	3	4	5
ZBOŻA					
1.	Jęczmień jary	- Ścisłe doświadczenia polowe (prowadzone na dwóch poziomach agrotechniki)	12	2 x 2	
		- Zawartość białka (próby z przeciętnego poziomu agrotechniki - a ₁)	3	1	
2.	Jęczmień ozimy	- Ścisłe doświadczenia polowe (prowadzone na dwóch poziomach agrotechniki)	12	2 x 2	
		- Badania mrozoodporności	1	2 x 4	4 terminy mrożenia
		- Zawartość białka (próby z przeciętnego poziomu agrotechniki - a ₁)	3	1	
3.	Owies jary	- Ścisłe doświadczenia polowe (prowadzone na jednym poziomie agrotechniki)	12	3	
		- Zawartość białka	3	1	
		- Zawartość tłuszczu	3	1	
4.	Owies ozimy	- Ścisłe doświadczenia polowe (prowadzone na jednym poziomie agrotechniki)	5	3	
		- Badania mrozoodporności	1	2 x 4	4 terminy mrożenia
		- Zawartość białka	3	1	
		- Zawartość tłuszczu	3	1	
5.	Pszenica jara	- Ścisłe doświadczenia polowe (prowadzone na dwóch poziomach agrotechniki)	12	2 x 2	
		- Zawartość białka (próby z wysokiego poziomu agrotechniki - a ₂)	3	1	
		- Liczba opadania (próby z wysokiego poziomu agrotechniki - a ₂)	3	1	
		- Wskaźnik sedymentacyjny SDS (próby z wysokiego poziomu agrotechniki - a ₂)	3	1	
6.	Pszenica ozima	- Ścisłe doświadczenia polowe (prowadzone na dwóch poziomach agrotechniki)	15	2 x 2	

		- Badania mrozoodporności	1	2 x 4	4 terminy mrożenia
		- Zawartość białka (próby z wysokiego poziomu agrotechniki - a ₂)	3	1	
		- Liczba opadania (próby z wysokiego poziomu agrotechniki - a ₂)	3	1	
		- Wskaźnik sedymentacyjny SDS (próby z wysokiego poziomu agrotechniki - a ₂)	3	1	
7.	Pszenżyto jare	- Ścisłe doświadczenia polowe (prowadzone na dwóch poziomach agrotechniki)	12	2 x 2	
		- Zawartość białka (próby z przeciętnego poziomu agrotechniki - a ₁)	3	1	
8.	Pszenżyto ozime	- Ścisłe doświadczenia polowe (prowadzone na dwóch poziomach agrotechniki)	12	2 x 2	
		- Badania mrozoodporności	1	2 x 4	4 terminy mrożenia
		- Zawartość białka (próby z przeciętnego poziomu agrotechniki - a ₁)	3	1	
9.	Żyto ozime	- Ścisłe doświadczenia polowe (prowadzone na dwóch poziomach agrotechniki)	12	2 x 2	
		- Zawartość białka (próby z przeciętnego poziomu agrotechniki - a ₁)	3	1	
10.	Kukurydza				
	- seria ziarnowa	- Ścisłe doświadczenia polowe (prowadzone na jednym poziomie agrotechniki)	8	3	
	- seria kiszonkowa	- Ścisłe doświadczenia polowe (prowadzone na jednym poziomie agrotechniki)	8	3	
BURAKI i ZIEMNIAK					
11.	Burak cukrowy	- Ścisłe doświadczenia polowe (prowadzone na jednym poziomie agrotechniki)	8	3	
12.	Burak pastewny	- Ścisłe doświadczenia polowe (prowadzone na jednym poziomie agrotechniki)	5	3	
13.	Ziemniak	- Ścisłe doświadczenia polowe (prowadzone na jednym poziomie agrotechniki)	6	3	
		- ocena konsumpcyjna (tylko w pierwszym roku badań)	3	1	
		- ocena odporności na zarazę ziemniaka	3	1	
ROŚLINY BOBOWATE GRUBONASIEENNE					
14.	Bobik	- Ścisłe doświadczenia polowe (prowadzone na jednym poziomie agrotechniki)	8	3	
		- Zawartość białka	3	1	

		- Zawartość tanin	3	1	
15.	Groch siewny	- Ścisłe doświadczenia polowe <i>(prowadzone na jednym poziomie agrotechniki)</i>	8	3	
		- Zawartość białka	3	1	
16.	Łubin wąskolistny	- Ścisłe doświadczenia polowe <i>(prowadzone na jednym poziomie agrotechniki)</i>	8	3	
		- Zawartość białka	3	1	
		- Zawartość alkaloidów	3	1	
17.	Łubin żółty	- Ścisłe doświadczenia polowe <i>(prowadzone na jednym poziomie agrotechniki)</i>	8	3	
		- Zawartość białka	3	1	
		- Zawartość alkaloidów	3	1	
ROŚLINY OLEISTE					
18.	Rzepak ozimy	- Ścisłe doświadczenia polowe <i>(prowadzone na jednym poziomie agrotechniki)</i>	15	3	
		- Zawartość tłuszczu	5	1	
		- Zawartość glukozyolanów	3	1	
19.	Rzepak jary	- Ścisłe doświadczenia polowe <i>(prowadzone na jednym poziomie agrotechniki)</i>	6	3	
		- Zawartość tłuszczu	3	1	
		- Zawartość glukozyolanów	3	1	
20.	Soja	- Ścisłe doświadczenia polowe <i>(prowadzone na jednym poziomie agrotechniki)</i>	8	3	
		- Zawartość białka	3	1	
		- Zawartość tłuszczu	3	1	

WNIOSEK

o przeprowadzenie badań rozpoznawczych odmian
ze Wspólnotowego katalogu odmian roślin rolniczych (CCA)
przed ich włączeniem do badań
w ramach Porejestrowego doświadczalnictwa odmianowego

1. Gatunek:
2. Nazwa odmiany:
3. Hodowca odmiany:
4. Nazwa i adres jednostki zgłaszającej:
.....
.....
.....
5. Odmiana została wpisana do Wspólnotowego katalogu odmian roślin rolniczych (CCA) w roku:
6. Odmiana wpisana do krajowych rejestrów w (podać kraje i lata rejestracji):
.....
.....
.....
7. Dodatkowe informacje o typie użytkowym i innych specyficznych cechach i właściwościach:
.....
.....
.....
.....
8. Inne specjalne wymagania agrotechniczne:
.....
.....
.....
.....
9. Oświadczam, że odmiana nie jest genetycznie zmodyfikowana (GMO)

.....
Miejscowość

.....
Data

.....
Pieczątka, podpis